

חינוך מתאווה לעונג

1. מאבק רק של ישראל עם שרו

וַיִּתֵּר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר (בראשית לב, כה)

רבי שמואל בר נחמני אמר כעובד כוכבים נדמה לו ... רב שמואל בר אחא קמיה דרב פפא משמיה דרבא בר עולא אמר כתיב "ח נדמה לו (חולין צא, א)

2. להתענג על ה' וליהנות מזיו השכינה

אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי ה' דִּיבַר (ישעיה נח, יד)

תַּעֲרוֹךְ לְפָנַי שְׁלַחַן נֶגֶד צַרְרֵי דְשָׁנָתְךָ בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוֹנֵה (תהילים כג, ה)

3. סיפור של סרוטונין

פֶּתַר לִי זְעִיר וְאַחֲרָיִךְ כִּי עוֹד לְאַלּוּהַ מִיָּלִים (איוב לו, ב)

4. להעלות את האהבה הנפולה אל שורשה

בשם רבי סעדיה גאון שראוי לאדם שילמד מחשק דברים גשמיים איך לחשוך עבודת ה' ואהבתו. (כתר שם טוב, הבעל שם טוב, סד)

5. תיקון העונג

לאקאן מבחין בין שני סוגים של התענגויות: התענוג פאלית ותענוג 'אחרת'. הראשונה מבוססת על הצורך לנכס ולכבוש משהו חיוצוני לי. האיווי מופנה כלפי אובייקט מסוים, ולאחר השגתו נוצרת התענגות אך במקביל לה נוצרת גם תחושה של חסר, בשל עצם האובדן של האיווי. 'ההתענגות האחרת', עד כמה שניתן להגדירה, איננה מבוססת על אובייקט, אלא על התענגות הסובייקט על עצמו, ולמעשה היא כרוכה בטשטוש הפער בין סובייקט ואובייקט. (הרב שג"ר, ליקוטי מהר"ן א', עמ' 116 על לקאן).

6. השתהות בכאב ותיקון החוצפה

ואמר דוד, אַתָּה הוּא שְׁעֵשִׂית אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְעֵשִׂית אֶת הַיָּם, וְהַיָּם הָיוּ מְכַסִּין אֶת הָעוֹלָם מִהַרְבּוּי שְׁבָהֶם, וְעֵשִׂית לָהֶם שְׂיִתְכַנְסוּ בְּצַמְצוּם כָּלֵם אֶל מְקוֹם אֶחָד. כֹּה יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׂשַׁכְיִנְתְּךָ שֶׁהִיא מְלֵאָה כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, שְׂתַצְמַצֵּם אוֹתָהּ בְּבִיתְךָ, שְׂיִתֵּר רְאוּי הוּא לְהִיּוֹת שֵׁם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְּשׁ, וְלֹא לְזַמֵּן מוּעֵט, אֲלֵא לְאוֹרְךָ יָמִים (מדרש נעלם, בראשית, זוהר)

7. עבד בן חורין עבד ה'

מכוח הופעתה של תכונת החרות של בינת ח"י כל העולמים, בצורתה העליונה, מתגלה הוד הבינה, שהיא דוגמתה של ההכרה הטהורה המתבסמת בבשמי השירה, בנגינת נועם וחדות רננים. ... ושורש הגבורות במקוריותן הוא מגביר עוד את מעמק הנועם בהדר תפארתו. אמנם מקום השאיבה המקורית, ששם היש המוחלט שוכן בחביונו, איננו כי אם ברום הקודש, האידיאליות שממעל למדת כל חרות (אורות הקודש ב, רפג, הראי"ה קוק)